

Roxana CROITORU

Acum și-ntotdeauna

În cadrul celei de-a XII-a ediții a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, trupa Teatrului Municipal din Novi Sad (Serbia) a prezentat spectacolul *Medeea-cercuri* după Euripide, în regia lui Tompa Gábor.

Una dintre capodoperele teatrului antic și, poate cea mai reușită piesă a lui Euripide, tragica poveste a Medeei, a pasionalei barbare trădate se dovedește etern actuală. Limbajul durerii, al suferinței, al panicii, al terorii, al mizeriilor umane e viu, real, adevărat, dincolo de timp și spațiu.

Tompa eliberează povestea de clișee într-o formă a expresiei scenice ce capătă alte rezonanțe emoționale, spre un alt plan al simțirii și al conștiinței. Așa cum s-a mai spus, acțiunea e simplă și crește rapid spre deznodământ, într-o ordine arhitecturală. În pandant cu construcția dramatică e gândit spațiul de joc și dispunerea publicului. Pe scenă, din gradene, un mic amfiteatru grec, pentru public, a cărui privire se focalizează pe tot parcursul spectacolului spre Medeea imobilă, în centrul cercurilor concentrice, desenate cu creta pe podea. Durerea dezlănțuită, ura nimicitoare (care-i anulează și cel mai puternic instinct, cel de mamă, făcând-o pruncucigașă) e transmisă într-un flux-reflux de energie, ca acela al talazurilor marine dinspre interpretă spre celelalte personaje, spre spectator și invers. Energia ei, a Medeei, amplificată de lupta plină de sfâșieri, patetică a sufletului ei, se întâlnește cu concretețea dinamicii Corului Femeilor, comentator grotesc, avid de senzaționalul diurn, dirijat de Cronos.

Textul e redus la câteva sunete și cuvinte din greaca veche, exprimate într-o infinitate de trăiri și repetitivul *embros* (mai departe), al lui Cronos ce duce tragedia spre o desfășurare precisă și rapidă. O lume urâtă și necruțătoare care maculează cele mai profunde suferințe. *Medeea*, Buza Timea, cu trăsături bine definite, tăiate parcă în piatră, și o privire puternică, pe fața căreia citești pulsațiile furtunii interioare și ale cărei gesturi exprimă o gamă întreagă de manifestări. Importanța Corului Femeilor (actorii în travesti), în spectacolul lui Tompa, schimbă perspectiva percepției spectatorului, ce se poate recunoaște în superficialitatea, lașitatea și ușurința cu care trecem azi ca și ieri pe lângă marile suferințe. Deosebită actrița Agota Ferenc – *Cronos* în mobilitatea mânuirii corului, ce dă ritmul spectacolului, cu schimbări rapide de vestimentație, desen coregrafic și mică. Un ritm ce se dovedește expresia stării de spirit colectiv pe care se întemeiază reprezentăția.

Sentimentul de acum și-ntotdeauna e imprimat în gândul și inima spectatorului de tulburătoarele sunete ale naiului lui Gheorghe Zamfir, ca și de costumele Carmencitei Brojboiu, pardesie lungi, închise la culoare, neutre (pentru protagoniști) și o varietate de costume subliniind grotescul (pentru cor).

Un text clasic, restituit altfel, despre ceea ce știm și ceea ce nu știm despre noi.

Novisadko Pozorište – *Medeea-circles*, după Euripide. Regia: Tompa Gábor. Decorul: Tompa Gábor și Carmencita Brojboiu. Costumele: Carmencita Brojboiu. Ilustrația muzicală: Tompa Gábor. Coregrafia: Ildikó Lavro-Gyenes. Cu: Ágota Ferenc, Timea Buza, Áron Balázs, Sándor László, Szilvia Krizsán, Attila Magyar ș.a.